

Rektor Technické univerzity v Liberci, Vojtěch Konopa, má zásluhu na transformaci Vysoké školy strojní a textilní na Technickou univerzitu v Liberci (TUL). Podporuje spolupráci TUL s významnými podniky v regionu a zakládání vědeckých týmů, jejichž členy jsou také studenti. Prosazuje změnu státní daňové politiky, především daňové úlevy pro podniky, které z vlastních zdrojů podporují vědeckou činnost na vysokých školách.

Jak zvyšovat **ZÁJEM MLADÝCH** o technické obory?

text: Vojtěch Konopa foto: archiv

Příspěvek Do diskuse: Proč klesá motivace studentů pro práci v průmyslu? zveřejněný v minulém vydání HRM vyvolal u čtenářů značnou odezvu. Problém nedostatku kvalitních absolventů zejména technických škol dlouhodobě tíží většinu personalistů. Jak tuto situaci vidí rektor Technické univerzity v Liberci (TUL) Vojtěch Konopa?

Nabídka absolventů technických univerzit je dlouhodobě nižší než poptávka a společenská potřeba. Největší nedostatek je strojních a elektrotechnických inženýrů. Neexistuje však žádná regulace a na humanitní obory se hlásí více studentů, než je potřeba. Tuto situaci je ale nutno řešit v širších souvislostech.

1. Snažíme se zvýšit zájem mladých lidí o technické obory

Příčinami malého zájmu jsou mimo jiné malá motivace pro studia obtížnějších technických oborů a jejich nedostatečná popularizace. Je potřeba změnit představu o tom, že technické obory jsou nezáživné a odtažené od života. Také podniky by měly více ukazovat svůj zájem o technické odborníky, více hovořit o tom, že mají dobré

společenské postavení, dobré nástupní platy, možnost cestovat a dále se systematicky vzdělávat. Je to především marketingová záležitost. Tomu by měla být přizpůsobena určitá podpora či preference vybraných oborů. TUL se snaží vzbudit zájem o technické obory i na úrovni středních a základních škol. Oslovujeme rodiče i studenty, prezentujeme dobré uplatnění a perspektivu našich absolventů v souvislosti s lukrativními pracovními nabídkami. Umisťujeme některá pracoviště – například pro vývoj a seřizování automobilových motorů, i na střední školy.

2. Kvalita a náročnost je základem úspěchu

Snižovat náročnost a kvalitu vzdělání nechceme. Zvláště u technických pro-

fesí se bude v souvislosti s jejich bouřlivým rozvojem náročnost na odborné vědomosti spíše zvyšovat. Státní dotace není jediným zdrojem financí vysokých škol, a neměla by být proto rozhodujícím faktorem ovlivňujícím vzdělávací proces. Zvláště technické školy mohou rozvíjet spolupráci s průmyslem a tím i získávat finanční zdroje mimo pedagogickou činnost, která je dána normativně počtem studentů. TUL získává více než 40 procent celkového rozpočtu z vlastní činnosti, tedy z vědy a výzkumu a ze spolupráce s podniky. Získala řadu prestižních projektů i na světové úrovni. Na jejich realizaci se podílejí také studenti, což také zvyšuje atraktivnost studia technických oborů. S výší objemu spolupráce s podniky nejsme rozhodně spokojeni, ale podmínky pro její navyšování nejsou příznivé. Je třeba důrazně prosazovat změnu státní daňové politiky, především daňové úlevy pro podniky, které z vlastních zdrojů podporují vědeckou činnost na vysokých školách. Ve světě vysoké školy z velké části podporuje průmyslová sféra. Vybavení laboratoří univerzit berou renomované firmy jako výzvu. U nás jsou dary podniků vysokým školám spíše výjimkou.

3. Profil absolventa zahrnuje řadu kompetencí

Víme, že podniky potřebují kvalitní absolventy schopné zastat zodpovědná vedoucí místa, a tomu částečně přizpůsobujeme výuku. Externí odborníci z průmyslové praxe zajišťují na TUL výuku některých předmětů zaměřených na potřeby praxe. Nabízejí také studentům témata a vedení závěrečných bakalářských i magisterských prací. Podnikoví odborníci ovlivňují některé předměty tak, aby si vyškolili studenty pro řešení konkrétních úkolů. Na podporu této strategie využíváme

ZÁSADY MODERNÍHO VZDĚLÁNÍ

- > zatraktivnit studium technických oborů v souladu se společenskou potřebou,
- > zapojit studenty do výzkumné práce,
- > inovovat výuku v souladu s novými poznatky vědy, výzkumu a vývoje,
- > zvýšit mobilitu studentů především prostřednictvím zahraničních stáží.

PARTNERSTVÍ ŠKOLA – VÝROBNÍ PODNIK

- > externí výuka vybraných předmětů zaměřených na praxi,
- > témata pro studentské závěrečné práce,
- > podpora nadaných studentů vybraných profesí,
- > spolupráce na řešení konkrétních vědeckých zadání,
- > vyšší informovanost o nabídkách pracovních příležitostí a zájmu o absolventy.

i peníze z Evropské unie. Získali jsme totiž 13,5 milionu korun z Evropských strukturálních fondů na realizaci dvou projektů zaměřených na inovaci studijních oborů Mechatronika a Informatika a logistika v kontextu s potřebami průmyslu a veřejné správy.

4. Nástroje ke zkvalitnění vzdělání

Zpoplatnění vzdělání je možné považovat za nástroj ke zvýšení jeho kvality i za účinný nástroj kontroly kvality vzdělávání. Dosavadní diskusi o školném však vnímám více jako politickou než racionální záležitost. Levice je zásadně proti a pravice strany prosazují školné za každou cenu. Je potřeba jasně říci, co je smyslem a podstatou zavedení školného, a provést solidní analýzu jeho přínosu. Studenti by školné platit měli, a to nejen proto, že pro školy by to znamenalo další příjem. Školné by přineslo i vyšší snahu studentů o včasné ukončení studia. Jsem přesvědčen, že školné by snížilo počet takzvaných „věčných studentů“. Systém placení školného by ale měl být propracovaný tak, aby byl přijatelný i pro sociálně slabší rodiny. Měla by být například možnost odepisovat školné za výborný prospěch a zvýhodňovat tak dobré studenty. Školné by zřejmě přineslo i zvýšený tlak na kvalitu výuky. Podniková stipendia samozřejmě motivaci studentů mohou jen umocnit.

5. Motivace absolventů v budoucnosti

Průmyslové podniky mají nezastupitelnou úlohu při účinné motivaci studenta. Proto jsou naši studenti plnohodnotnými členy týmů, které řeší konkrétní zakázky podniků. Díky tomu se dokáží naši absolventi dobře orientovat při nástupu do zaměstnání. Například strojní fakulta řeší konkrétní zakázky firem automobilového průmyslu. Nyní se například soustředí na komfort sedaček a jejich namáhání, ochranu budov vůči vibracím a hluku, provádí únavové zkoušky materiálů apod. Fakulta mechatroniky a mezipodobových inženýrských studií realizovala s výrobním podnikem společný projekt automatického kódování výrobků v lakovně. Hospodářská fakulta realizuje se soukromou společností ojedinělý projekt Transcen zaměřený na zvyšování schopnosti průniku inovačních myšlenek do průmyslové výroby. Samozřejmě podporujeme praxi v podnicích a závěrečné studentské práce zaměřené na řešení problémů konkrétního podniku. To však zkomplikovala nedávná novela vysokoškolského zákona. Povinnost zveřejňovat studentské závěrečné práce se nelíbí průmyslovým podnikům, které této cesty využívaly pro řešení často velmi diskrétních problémů. Obava z toho, že dosažené závěry bude mít k dispozici i konkurence, vzbuzuje oprávněné obavy zadavatelů. Ztotožňuji se s názorem, že je nutné toto ustanovení revidovat. ■